

*Др Марија Салма, доцент
Правног факултета у Новом Саду*

НЕЗАВИСНОСТ СУДОВАЊА

Сажетак: Аутор разматра правне гаранције независности судовања, указујући на обележја независности, као што су објективност, слободно судијско уверење везаност суда само за закон. Важећи прописи већином доприносе остваривању начела независности, а одредбе Закона о уређењу судова, Закона о судијама и Закона о Високом савету правосуђа које су представљале грубо кршење начела независности судовања су стављене ван снаге Одлуком уставног суда Србије.

Кључне речи: Независност судовања, слободно судијско уверење, сталност и непреместивост, стручност, судијски имунитет, неспојивост судијске дужности са другим дужностима, везаност само за закон, независност судске власти од законодавне и извршне власти

I.

Појам независности судовања, ставови доктрине о независности судовања

Захтев за независност судовања потиче из времена грађанске еманципације, преображаја сталешког у грађанско друштво. Montesquieu (1689-1775) је у делу О духу закона (1748) сматрао да се поделом власти на законодавну, извршну и судску, постиже и независност судовања. У складу са идејом о слободи, независности и идејом о природном праву, и према савременом праву суд, као институција, и судија у свом статусу и делатности примене права је самосталан орган и везан је само за опште правне прописе, тј. *за устав и за закон*. Суд је независан и као институција. То одговара идеји о подели власти, пошто за примену права постоје посебни органи, који ту делатност обављају – а то су

судови. Судови су организационо и персонално одвојени и независни од управних органа. Независност судова се испољава и у предметној, стварној независности судије: судија је везан само за право. Стварна, предметна независност је нужно повезана са личном независношћу.¹

Суд мора да буде *објективан* и *слободан* у обављању судијске дужности.² *Није везан за мишљење других органа власти*, нпр. парламента, нити за мишљења управних органа. У том смислу се говори о *предметној независности* (*sachliche Unabhängigkeit*). *Лична независност* се гарантује путем непокретности, непреместивости, незаменљивости судије. Заправо он може да буде смењен, премештен, само по сопственом тражењу, или само из законом утврђених разлога.

У немачком парничном процесном праву постоји и систем *невезаности за прејудиције других судова*. Суд одлучује на основу свог *слободног судијског уверења*,³ и на основу тога заузима сопствене и од других ауторитета независне правне ставове. Шта више, у принципу, нижестепени судови, нарочито у системима *потпуне неvezаности нижестепених судова за правне ставове Врховног суда*, могу заузети другачији правни став, него што је став Врховног суда по истом правном питању. Другим речима, нижестепени суд може одступити од става Врховног суда, ако се дотични став покаже релевантним за решавање неке правне ствари која тече пред првостепеним судом. Систем потпуне неvezаности нижестепених судова за одлуке Врховног суда постоји у немачком процесном праву. Истина, немачка теорија, поред предности, истиче и основни недостатак тог система. Наиме, неvezаност може довести и до непожељних последица, у смислу, да исто правно питање може бити различито пресуђено од стране различитих судова, што доводи у практичној примени права, до некохерентности права и правног система. Може се рећи да је и у француском праву заступљено правило о независности нижестепених судова од ставова Врховног (Касационог) суда. Тачније та везаност постоји само у конкретним правним стварима, односно предметима који су правним лековима у погледу правних питања нападнути пред Врховним (Касационим) судом. У француском праву Касациони суд дакле нема правно обавезујућа начелна мишљења. Он контролише законитост и поступа искључиво поводом одговарајућих (ванрендних) правних лекова, или поводом ревизије. Он суди само о правним питањима, а не о фактима.⁴ Одлука Касационог суда се односи само на дотичну правну ствар, нема дејство у погледу правних ставова према другим случајевима.

Систем потуне неvezаности може довести до некохерентне примене права. У *систему релативне везаности* за правне ставове врховног суда који је више заступљен у средњој Европи (нпр. У Мађарској), у коме су још задржана начелна

¹ V. Lent - Jauernig (Friedrich Lent, Otmar Jauernig), Zivilprozessrecht, 13. Auflage, C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München und Berlin, 1966., str.23. tač.1.

² V. Lent - Jauernig (Friedrich Lent, Otmar Jauernig), Zivilprozessrecht, 13. Auflage, C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München und Berlin, 1966., str.23.

³ V. Lent - Jauernig (Friedrich Lent, Otmar Jauernig), Zivilprozessrecht, 13. Auflage, C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München und Berlin, 1966., str. 23-26.

⁴ V. André Joly, Procédure civil et voies d'exécution, Paris, Sirey, 1969, str.28. tač. 28.

мишљења и обавезни правни ставови врховног суда⁵, покушава се задржати кохерентност примене права по истим правним питањима. Код начелних ставова не постоји строга везаност, али, јединствени правни ставови везују нижестепене судове у погледу правних питања.

Независност судовања је везана и за судијино право *да оцени уставност и законитост закона* који треба да примени, што се истиче у немачкој литератури процесног права. У чл. 100 Устава Савезне Републике Немачке⁶ је изричито прописано да је сваки суд овлашћен, шта више, дужан да испита да ли је меродаван закон за његово одлучивање, уставан. Наравно, суд није овлашћен да противуставност сам одреди. Ако суд нађе, да је закон неуставан, тада поступак прекида путем (ненападљивог) решења, те свој став, закључак, доставља уставном суду ради оцене уставности и законитости предметне одредбе закона или целине закона.

II.

Важећи прописи који регулишу независност судовања (формални извори независности судовања) у домаћем праву и правила која су са становишта независности оспорена

По Закону о уређењу судова Републике Србије⁷ *судска надлежност се одређује уставом и законом*. Такође, суд не може да одбије да поступа и одлучује у ствари за коју је надлежан.⁸ Та одредба је у складу са одредбама савезног Устава из 1992. године која одређује да су извршна и судска власт везане законом. Такође одредбе о законском уређењу надлежности су у складу и са Уставом Републике Србије из 1990. године која прокламује троделну поделу власти и према коме законодавна власт припада Народној скупштини, извршна власт Влади, а судска власт припада судовима.

По одредбама Закона о уређењу судова Републике Србије, судови су *самостални органи државне власти који штите слободу и права грађана, законом утврђена права и интересе правних субјеката и обезбеђују уставност и законитост*.⁹ Судви се оснивају и укидају законом. Не могу се оснивати привремено, ванредно или преки судови.¹⁰

Бројни републички закони донети током 2001. године, између осталог, допринели су јачању независности судовања. То су пре свега, Закон о уређењу

⁵ Према Закону о судовима Мађарске, Врховни суд, између осталог, може доносити за нижестепене судове обавезне (јединствене) правне ставове. В. нпр., Wopera Zsuzsa, Harsányi Viktória, Kormos Erzsébet, Polgári eljárásjog, Novotni Kiadó, Miskolc, 2003, str. 18.

⁶ Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland v. 23.V. 1949.

⁷ Закон о уређењу судова, Службени гласник Републике Србије, бр.63/2001, од 8. новембра 2001.

г.

⁸ В. ст. 1 и 2. чл. 4. Закона о уређењу судова Републике Србије.

⁹ Чл. 1. Закона о уређењу судова Републике Србије.

¹⁰ В. чл. 2. Закона о уређењу судова Републике Србије.

судова, Закон о судијама, Закон о Високом савету правосуђа, Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава, као и Закон о јавном тужилаштву.¹¹

На нивоу *Државне Заједнице Србије и Црне Горе*, донет је Закон о суду Србије и Црне Горе.¹² Према том закону, судије бира скупштина Србије и Црне Горе, на предлог Савета Министара, на период од 6 година. Судије могу бити само једном биране. Судије могу бити дипломирани правници са најмање 15 година радног искуству у струци.¹³ Одлуке Србије и Црне Горе су обавезујуће и без права жалбе.¹⁴ Тај суд се дефинише као самостална и независна институција државне заједнице.¹⁵

После доношења наведених републичких закона, донете су измене и допуне истих¹⁶, које су касније, од стране Уставног суда Србије проглашене *неуставним*. Ради се о одредбама које предвиђају да је у случају укидања суда или у случају преношења његове надлежности другом суду, судија дужан да настави дужност у суду који је преузео надлежност. Овим се омогућило да судија буде премештен у други суд, чак и нижег ранга. То је пак противно начелу непокретности судија. Друга неуставна одредба се односи на именовање чланова Великог персоналног већа. Њих по неуставним одредбама је требало да *именује* Народна скупштина на предлог Високог савета правосуђа, уместо да их *бира* сам Врховни суд, како је било прописано Законом о Високом савету правосуђа. Трећа неуставна одредба се односи на поступак за избор судија. Према тој одредби, уколико кандидат за судију не буде изабран, надлежни одбор Народне скупштине предлаже другог кандидата, чиме би се заобишла улога Високог савета правосуђа. Четврта неуставна одредба је предвиђала да поступак разрешења судије може да покрене и министар надлежан за правосуђе. Овим би се дала могућност извршној власти да утиче на престанак судијске функције. Пета неуставна одредба се односи на избор претседника суда. Тај поступак по неуставним одредбама закона, спроводи министар надлежан за правосуђе, уместо Високог савета правосуђа. Шеста неуставна одредба се односи на положај претседника суда коме је забрањено да обавља судијску дужност, док му траје мандат. Седма неуставна одредба се тиче посебних разлога за разрешење судије, а који се односи само на судије изабране по Закону о судовима из 1991. године.¹⁷

Постоје и неке друге одредбе поменутог Закона о уређењу судова које нису проглашене неуставним, али за које доктрина¹⁸ сматра да не доприносе независности судовања. То су одредбе о овлашћењу и надлежности за прописивање судског пословника, одредбе о надзору над применом судског пословника, и

¹¹ Сви објављени у Службеном гласнику РС бр. 63/2001. од 8. новембра 2001. године.

¹² Службени лист Србије и Црне Горе, бр. 26/2003 од 19. јуна 2003. године.

¹³ В. чл. 47. Уставне повеље Државне заједнице Србије и Црне Горе, Сл. Лист Србије и Црне Горе, бр. 1 од 4. II 2003. године.

¹⁴ V. čl. 48. Ustavne povelje Državne zajednice Srbije i Crne Gore, Sl. list Srbije i Crne Gore, br. 1 od 4. II 2003. године.

¹⁵ В. чл. 1. Закона о суду Србије и Црне Горе, Сл. Лст Србије и Црне Горе, бр. 26/2003. г.

¹⁶ Службени гласник Републике Србије, бр.42/2002. од 19. јула 2002. године.

¹⁷ В. Вукашин Ристић, Независност судства, Правни живот, бр. 12/2002, стр. 68-76.

¹⁸ В. Миомир Баровић, Однос извршне и судске власти, Правни живот, бр. 12/2002, стр. 104-110.

овлашћење Министарства правде у вршењу надзора над извршењем судског пословника. Наиме судске пословнике доноси Министар надлежан за правосуђе. Имајући у виду која се питања регулишу судским пословником (евиденција и распоређивање судија поротника, вршење приправничке праксе, организовање рада судског одељења, рад сталних судских вештака, итд.) било би упутније да судски пословник доноси сама судска власт, а не извршна власт, како је то законом одређено.¹⁹ Иста примедба се може ставити и решењу о надзору над применом судског пословника. Надзор је према одредбама закона поверен Министартству надлежном за правосуђе.²⁰ Министар правде би могао вршити надзор над применом судског пословника али само у питањима која не задиру у основну делатност суда, као што је вођење разних евиденција, статистике, финансијско-материјално пословање. У свим другим питањима надзор над применом пословника би требало да врше сами судови, ондосно, претседници судова, виши судови и Врховни суд Србије.

Иако Закон о уређењу судова предвиђа да је ништав сваки чин правосудне управе којим се дира у самосталност и независност суда и судија, ипак регулишући послове који чине правосудну управу (одн. спадају у надлежност правосудне управе) исту (правосудну управу) овлашћују да врши „*надзор над поступањем у предметима у прописаним роковима*”. И овим се вређа независност судовања, будући да се администрацији омогућава уплив на поступак судовања.

III. Правила позитивног права која доприносе независности судовања

1. Независност судске власти од законодавне и извршне власти. Основно начело изражено у Закону о уређењу судова (2001. г.) које предвиђа да је *судска власт независна од законодавне и извршне власти* доприноси афирмацији начела о независности судовања.²¹ Из ове одредбе проистиче да су судови организационо и функционално независни од управе. Затим, независности доприноси и законска одредба према којој судску одлуку може преиспитати само надлежни суд у законом предвиђеном поступку.²² Истим чланом је предвиђено да је свако дужан, а и извршна власт нарочито, да поштује извршну судску одлуку и да јој се повинује.²³ На овај начин се управа обавезује на поштовање судских одлука.

Осим тога, судија је у изрицању правде независан, он суди на основу устава закона и других општих аката и по својој савести.²⁴

¹⁹ В. чл. 70. Закона о уређењу судова РС.

²⁰ В. чл. 71. Закона о уређењу судова РС.

²¹ В. ст. 1. чл. 3. Закона о уређењу судова.

²² В. ст. 2. чл. 3. Закона о уређењу судова.

²³ В. ст. 3. чл. 3. Закона о уређењу судова.

²⁴ В.чл. 1. Закона о судијама (Сл. гл. РС бр. 63/2001)

2. Мера везаности нижестепених судова за правне ставове вишестепених судова, посебно Врховног суда. Врховни суд Србије има надлежност и изван судовања. Он утврђује начелне правне ставове ради јединствене судске примене права. Расматра и примену прописа и рад судова.

Мора се напоменути да у континенталним системима европског унутрашњег права Врховни суд нема улогу у ставрању права. Његова улога се стриктно своди на примену права, тако да се одлука Врховног суда доноси искључиво поводом одговарајућих обично ванредних правних лекова против правноснажних одлука другостепених судова, и они немају дејство на друге случајеве. Тако је, како смо горе већ изнели, у француском и немачком праву. У тим системима дакле нема тзв. Начелних мишљења изречених независно од конкретних спорова доспелих пред Врховни суд, поготову са обавезним дејством у другим правним стварима. То је следствена последица стриктне поделе законодавне и судске власти. Парламент ствара, а суд примењује право. Додуше у англосаксонском праву, прецеденти имају улогу извора права, али само у смислу аналогije, тј. правни ставови Врховног суда се могу применити на случајеве који су слични. Но ни тамо се прецеденти не ставарју на уопштен начин, независно од конкретних случајева. Начелна и обавезна мишљења Врховног суда нису потребна ни због тога што постоју пресумпција *iusa novit curia*, тј. да сваки суд добро познаје право, а и да је закон јасан, садржи потпуну норму, и да није потребна допунска, обавезна интерпретација Врховног суда.

3. Одређивање судећег судије. Остваривању независности судова и суђења доприносе и правила која одређују да ће се судија који ће решавати предмет спора одредити независно од тога, ко су странке и какве су околности правне ствари. Само судска власт може судијама да распоређује предмете по унапред утврђеним правилима.²⁵

4. Забрана утицаја на суд. Забрањено је коришћење јавног положаја, средства јавног обавештавања и било које јавно иступање којим се утиче на ток и исход судског поступка. Забрањен је и сваки други утицај на суд.²⁶ Из ових одредаба проистиче да су судови независни од политичких ставова, њих везује само закон. Такође, забрана се протеже и на утицаје јавног информисања, као и савког другог утицаја. Не сматра се недозвољеним утицајем право странака на притужбе на рад судова када сматрају да се поступак одуговлачи, да је неправилан или да постоји било какав утицај на његов ток и исход.²⁷

5. Финансијска независност. Финансијска самосталност, тј. обезбеђење потребних средстава за рад суда је значајан фактор независности. Закон одређује, да средства морају обимом и временом прилива да одрже независност судске власти и да у свако доба омогуће уредан рад суда.²⁸

²⁵ В. чл. 5. Закона о уређењу судова.

²⁶ В. чл. 6. Закона о уређењу судова.

²⁷ В. чл. 7. Закона о уређењу судова.

²⁸ В. чл. 77. Закона о уређењу судова.

Према одредбама Закона о судијама судија има право на плату која је подобна да одржи његову независност и сигурност његове породице.²⁹

6. Сталност и непреместивост. Према одредбама закона о судијама судија своју дужност врши као сталну, у суду за који је изабран. Против своје воље судија не може бити премештен ни упућен у други суд.³⁰ Дужност судије не престаје ако буде донета одлука о смањењу броја судија. Ако буде укинут суд, судија наставља дужност у суду исте врсте истог степена, или приближно истог ранга. О томе у којем суду судија наставља дужност, одлучује Високи савет правосуђа.³¹ Дужност судије траје непрекидно од првог избора за судију до навршења радног века. Пре тога дужност може престати само под условима који су предвиђени Законом о судјама.³² Законски разлози за разрешење судије су следећи: 1. када је судија осуђен за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање 6 месеци, или за кажњиво дело које га чини недостојним судијске дужности, 2. када несавесно или нестручно врши дужност, 3. када трајно изгуби радну способност за судијску дужност.³³

Под несавесношћу и нестручношћу Закон о судијама подразумева одуговлачење решавања предмета, занемаривање прописаних рокова у вођењу поступка или изради одлука или ако на други начин поступа противно мерилима које одреди Врховни суд Србије.³⁴

Судијска функција може престати и путем навршења радног века. Навршење радног века и разлоге за разрешење утврђује Велико персонално веће.³⁵ Велико персонално веће се установљава у Врховном суду Србије. Оно одлучује о законом одређеним питањима поводом положаја судија.³⁶ Велико персонално веће може у поступку за разрешење због несавесног или нестручног вршења дужности судији изрећи меру упозорења или меру уклањања из суда од једног месеца до једне године. На изречену меру судија има право приговора, Општој седници у року од 8 дана.³⁷

7. Стручност. Судија мора имати потребне квалификације, то су завршени правни факултет, положен правосудни испит и радно искуство у правој струци, и да има потребан морални интегритет, тј. према речима Закона о судијама он мора бити достојан дужности судије.³⁸ Судија има право на стручно усавршавање о трошку Републике Србије. Врсте и начин стручног усавршавања прописује Врховни

²⁹ В. ст. 1. чл. 4. Закона о судијама.

³⁰ Чл. 2. Закона о судијама.

³¹ Чл. 11. закона о судијама.

³² В. чл. 10 Закона о судијама.

³³ В. чл. 54. Закона о судијама.

³⁴ В. чл. 55. Закона о судијама.

³⁵ В. чл. 56. Закона о судијама.

³⁶ В. чл. 36. Закона о судијама.

³⁷ В. чл. 58. Закона о судијама.

³⁸ В. чл. 41. Закона о судовима.

суд.³⁹ Осим тога, судије имају ради заштите својих интереса право да се као судије удружују у циљу одржавања своје независности и самосталности.⁴⁰

8. Судијски имунитет. Судијски имунитет подразумева да судија никоме не одговара за изражени глас и мишљење дат у вршењу судијске дужности. У поступку покренутом због кривичног дела учињеног у вршењу судијске дужности судија не може бити притворен без одобрења Народне скупштине.⁴¹ Судија је слободан у заступању свог схватања, чињеница и права, о свему о чему одлучује. Изузев у образложењу одлуке, или када то закон посебно налаже, није дужан да икоме, па ни другим судијама и претседнику суда, објашњава своја чињенична и правна схватања.⁴²

9. Избор судија. Судију и претседника суда бира Народна скупштина, на предлог Високог савета правосуђа.⁴³ Избор судија оглашава Високи савет правосуђа. Оглас се објављује у Службеном гласнику РС. Пријаве се подносе у року од 15 дана од објављивања. Ако се на оглас пријављује судија који је већ запослен у суду Високом савету правосуђа доставиће се лични лист за сваког кандидата који потиче из суда. При предлагању судија Високи савет правосуђа узима у обзир стручност и достојност. Народна скупштина може да изабере само кандидата кога предложи Високи савет правосуђа. Ако он не буде изабран, Високи савет правосуђа поново утврђује предлог.

Сам положај и надлежност Високог савета правосуђа је уређен посебним Законом, Законом о Високом савету правосуђа.⁴⁴ Његов је основни задатак да предложи Народној скупштини претседнике судова, судије и јавне тужиоце. Такође, именује судије поротнике и заменике јавних тужилаца.⁴⁵ Високи савет правосуђа има 15 чланова од тога 5 сталних, 6 позивних чланова судија и 4 позивна члана јавних тужилаца. Стални чланови Високог савета правосуђа су претседник Врховног суда Србије, републички јавни тужилац и Министар надлежан за правосуђе, један члан кога из реда адвоката бира Адвокатска комора Србије и један члан кога бира Народна скупштина Србије. Шест позивних чланова из редова судија бира Врховни суд Србије. Четири позивна члана који су јавни тужиоци бира републички јавни тужилац. Члан Високог савета правосуђа бира се на 5 година и може бити поново изабран. Високи савет правосуђа ради и одлучује у ужем или у проширеном саставу.

10. Неспојивост судијске дужности са другим дужностима. Судија не може бити на дужностима у органима који доносе или извршавају прописе, не може бити члан политичке странке, бавити се било којим јавним или приватним плаћеним послом, нити пружати правне услуге или савете уз накнаду. Са његовом дужношћу

³⁹ В. чл. 8. Закона о судовима.

⁴⁰ В. чл. 7. Закона о судовима.

⁴¹ В. чл. 5. Закона о судовима.

⁴² В. чл. 19. Закона о судијама.

⁴³ В. чл. 9., 41-50. Закона о судијама.

⁴⁴ Закон о Високом савету правосуђа, Службени гласник РС, бр.63/2001 од 8. новембра 2001. године.

⁴⁵ В. чл. 1. Закона о Високом савету правосуђа, Службени гласник РС, бр.63/2001. од 8. новембра 2001. године

неспојиве су и друге службе, послови и поступци који су опречни достојанству и независности судије или штете угледу суда. Поступке који су опречни достојанству и независности судија прописује Врховни суд Србије.⁴⁶

Сматрамо да је одредба о прописивању који су поступци опречни достојанству проблематична, пошто се даје Врховном суду Србије део законодавне функције, што је у сукобу са начелом о стриктној подели власти на законодавну и судску.

11. Расподела предмета и оптерећеност. Судија предмете прима према редоследу, независном од личности странака и околности правне ствари. Начин расподеле предмета уређује судски пословник. Од распореда пријема предмета може се одступити само због оптерећености, или оправдане спречености судије. Судији предмет може бити одузет само ако дуже одсуствује или одуговлачи поступак. На годишњи распоред послова судија има право приговора претседнику непосредно вишег суда. Судија је дужан да претседника суда обавести зашто првостепени поступак није окончан у року од 6 месеци и да га затим сваких месец дана обавештава о даљем развоју поступка у времену. Прво обавештење по поступку по правном леку даје се после месец дана а наредна на сваких 15 дана.⁴⁷

12. Критички приступ начелима. Иако су ова начела у принципу добро формулисана и нема сумње да доприносе афирмацији независности судовања, постоје проблеми у практичној примени. Тако нпр. запажа се да су судије и даље преоптерећене бројним предметима, што утиче на њихов рад у опште, па и на независност. Материјални положај судија такође није у скалду са прокламованим начелима. Запажа се такође, да у пракси нису увек испоштована правила о неспојивости судијске функције са другим државним и јавним функцијама. Судије се понекада бирају ипак по партијској припадности. Често се запажа да сртучност и морални интегритет не преважу пред другим критеријумима. Одредбе о везаности за правноснажне јудикате других судова удаљавају од начела независности.

IV.

Закључне напомене

Одредбе нових закона које се односе на уређење судова, о судијама о Високом савету правосуђа, о јавном тужиоцу и о седиштима и подручјима судова и јавном тужилаштву, као и о Суду Србије и Црне Горе у деловима у којима се уређује независност судова, значајно доприносе афирмацији начела независности. Одредбе које су биле противне начелу независности судовања оправдано су стављене ван снаге одлуком Уставног суда Србије. Додуше, преостале су неке одредбе, које се чине да ометају остваривање начела независности, као што су одребе о судском пословнику и надзору над применом судског пословника, као и о праву Врховног

⁴⁶ В. чл 27. Закона о судијама.

⁴⁷ В. чл. 21-25. Закона о судијама.

суда да уреди које су делатности са судском функцијом неспојиве (што је питање закона), као и одредбе о правосудној управи којима се уређују послови који чине правосудну управу.

*Marija Salma, Ph.D., Assistant Professor
Faculty of Law in Novi Sad*

Independence of Judiciary

Abstract

The author analyzes latest reform of the organization of courts in Serbia and Montenegro and how these rules can ensure independence of judiciary.

Provisions of new legislative acts on judiciary, High Council of Judiciary, public prosecutor, territorial organization of courts, and the Court of Serbia and Montenegro, especially those provisions relevant for independence of judiciary, substantially promote the principle of independence of judiciary. Those provisions which were contrary to the principle of independence of judiciary are quite legitimately set aside by decision of the Constitutional Court of Serbia. However, there are few provisions which still may obstruct judicial independence, such as rules on judicial affairs, control of judicial affairs, then rules which give the Supreme Court right to determine which matters do not fall within the ambit of a judicial function (as this should be settled by a legislative act), and provisions on the administration of judicial affairs.